

Samppa Liikuntatoimen johtaja Artturi Hernevuolle pyöräytti Valkoisen citymaasturin baarin parkkipaikalla seisoskelevan miehen viereen. -Terve! Artturi nousi ajokista ja ojensi kätensä siniharmaaseen popliinipuseroon ja ruskeisiin farkkuihin pukeutuneelle miehelle, jonka varsin mittava vatsa pönötti vaakaraidalliseen, hieman nuhruisen oloiseen T- paitaan verhottuna avonaisesta puseron etumuksesta. -Terve, terve! Veijo Sutkila tarttui ojennettuun käteen rehvakkaan oloisesti. Sutkila oli kunnanvaltuutettu alueliitoksen armosta. Vuodenvaihteessa oli Kassarajärvi liitetty suurempaan Ruuhisuon kuntaan ja niin myös Kassarajärven valtuusto löysi sijansa Ruuhisuon valtuustosalista. -Lähin niitä kiekkokaukalon valoja kättelemään. Artturi totesi. - Olit laittanu tietoo, että tarvittevat valot kiekkokaukalolle. - Jep....Sutkila tuumi. -Joo, valot tarttee saaha. Pääsevät kylän nuoret iltasella harrastamaan. Istuvat muuton vain baarissa ja suunnittelevat kolttosiaan. - Aivan! Artturi vastasi. - Lähetäänpä sitten kätteleen sitä kaukaloo. Miehet nousivat ajokkiin, mutta matkaa ehti taittua vain muutama kymmenen metriä, kun liikuntatoimen johtaja jo paiskasi lapikkaansa jarrulle. -Mitä HEL....? Häneltä pääsi. -Voi, ei. Ähkäisi Sutkilakin. Pitkö tämä nyt tähän sattua. Päälystetyn ajoradan reunaa jolkutti miesten ajosuuntaa vastaan huomattavan suurikokoinen nuorukainen. Tämä nyt vielä ei olisi tuskin saanut aikaan miesten reaktioita, mutta nuorukainen kantoi olkapäällään ainakin sadan kilon perunasäkkiä ja rinnan yli kulkevien leveiden nahkaviilekkeiden varassa selässä keikkui puinen kiikkustuoli. Eikä siinäkään vielä kaikki. Kiikkustuolissa istui kirjavassa mekossaan huivipäinen mummo. Iloisesti virnistäen nuorukainen ohitti keskelle ajoväylää pysähtyneen auton. Vilkuutti vielä ohittaessaan, kun havaitsi kuljettajan vieressä istuvan tutun miehen. Sutkila painoi päänsä alas, eikä näin havainnut kiikkustuolissaan istuvan mummon iloista vilkutusta. -No, mikä se tuo oli? Kysyi Hernevuolle Sutkilalta. - Ne on nuo Ahamavaaran Ilvekset. Samppa ja lita-Mari Artturi kääntyi katsomaan loittonevaa näkyä. Varsin kevyt ja poikkeuksellisen sulava oli juoksijan askel. Oikeastaan erinomaisen sulavaa olikin meno. Juoksusta puuttui se rynkyttävä pomppu, jalka pyöri askeleen alla, kuin ratas, eikä kiikkustuolissa istuvalla mummolle ollut vaikeuksia pysytellä matkassa, päinvastoin. Mummo istui varsin leppoisasti ja näytti kutovan sukkaa samalla. -Ilvekset? kerroppa lisää. Artturi käynnisti uudelleen keskelle tietä sammuneen auton ja jatkoi verkalleen matkaansa. -Niin. Sutkila jatkoi. -Käänny tuosta vasempaan. ...Se on tämä lita-Mari Sampan mummo ja ne on Ilveksiä sukujaan. Samppa on täysorpo ja asuu mummonsa kanssa tuolla rajanpinnassa Ahamavaarassa. lita-Marilla on siellä pientila. Sähkötön perukka, johon ei tietäkään ole. Polkuja ja pitkospuita pitkin kulkevat. Samppa on vahvasti jälkeenjääny, pienenä sairastanu aivokalvotulehuksen, jota ei ajoissa osattu hoitaa. Jäi poika hengenlahjoiltaan hentoiseksi. Vaan, hyvätapanen ja riski kuuluu olevan ja näkyykin. Kun mummolle tulee asiaa kirkolle, nappaa samppa kiikkustuolin selkäänsä ja sitten mennään. -Eikös tästä ole vielä rajallekin matkaa? Artturi uteli. -Rapiat kolmekymmentä. Sutkila vahvisti. -Ja poika juoksee mummo selässään sen? Artturi epäili. -No, ei nyt aina niinkään. On sillä monesti tuo perunasäkki olallaan. Sutkila paljasti hieman kylän yhteistä häpeäpilkkua. Eipä ollut Kassarajärven kunta kovin avuliaasti ottanut kantaa pienen ihmisen ongelmiin. Oli ne rahat aina niin vähissä. -lita-Mari kasvattelee perunaa siellä vaarassa ja käy sitä myyskentelemässä paikallisille toripäivinä. Varsin hyviä ovatkin lita-Marin potatit. Jotaikin vanhaa maatiaislajiketta. -Ja hitot minä niistä perunoista. Kivahti Hernevuolle kunnanvaltuutetulle. Nielaisi sitten äänekkäästi tajutessaan erehdyksensä. Onneksi Sutkila ei näyttänyt reagoivan lipsahdukseen. -Poika juoksee tiettömiä taipaleita mummo selässä ja perunasäkki olalla tuota vauhtia? Tämähän on suurin juoksijasensaatio sitten Paavo Suuren. Jollei vieläkin suurempi. -Tuo poikahan pitää saada kilparadoille. Tuohan juoksee Ruuhijärven kunnan maailmankartalle moneen kertaan.

----- Ei tule mittään. Ei kerta kaikkiaan tule mittään. Kiivasteli lita-Mari Ahamavaaraan kulkeneelle valtuuskunnalle. -Pillaatten vain nuoren pojan elämän. Hyvä sen on täällä korvessa. Ei se enempää ossaa vaatiakkaan, Vähäväkinen on mieleltään, vaan hyvin täällä ossaa pärjällä tutuissa paikoissa ja tuttujen asioitten kera. Vai kilpaa juoksemaan maailmalle ja palkintoja hankkimaan. Mitäpä se niillä mitaleilla ja pokaleilla täällä korvessa tekisi. Sutkila pyöräytti lippalakkiaan päässään ja osallistui keskusteluun. -Vaen, ajatteleppa lita-Mari. Ikkuinen et ole sinäkään ja entäpä sitten, kun sinusta ei ole enää Sampan perrään kahtojaksi. Entäpä sitten? Kyynel tirahti lita-Marin silmänurkkaan. Olihan hän monet illat asiaa pohtinut. Tokihan Samppa pärjäisi vaarassa ittekseenkin ja ossaisi potatit kasvattaa ja käydä kaupankin, mutta eihän ne kunnan herrat antaisi Sampan olla, laitokseen laittaisivat. Niin se menee, kyllä lita-Mari sen käsitti. Ja Sutkilakin käsitti, mistä langoista nyt piti pipo virkata. - Katoppa lita-Mari. Kunta palkkaa Sampalle edunvalvojan ja jos, ja kun Samppa menestyy, niin Urheiluliitto maksaa Sampalle pysyvän eläkkeen uran jälkeen. Puolueeton nimetty edunvalvoja katsoo Sampan tilanteen aina Sampan kannalta edullisemmän mukaan. Mikäli Samppa tahtoo kilpailu-uransa jälkeen palata Ahamanvaaraan., niin edunvalvoja palkkaa avustajan, joka katsoo, että Samppa varmasti pärjää. lita-Mari Mietti asiaa tovin. Pirautti malliksi pienen itkun ja tuumi sitten. -Kai se viisasta sitten on niin toimia. Vaen tehdään sitten kontrahti paperiin ja sellaiset nimet ja leimat alle, että se pitää. Asiahan oli toki pitkälle valmisteltu jo ennen Ahamanvaaraan matkaamista, joten ehdotusluonnos löytyikin Hernevuolteen salkusta varsin helposti. lita-Mari Pisti kahvipannun liedelle ja kahvin valmistuessa luki asiakirjan huolellisesti. Samppa ei itse näistä asioista paljoakaan piitannut. Vierasti hieman outoja naamoja ja siksi käveli pihapiirissä itsekseen. Kyllä mummo sitten selvittäisi, millä asioilla vieraat liikkuvat. Varsin asialliselta paperi vaikuttikin, tosin pienen lisäyksen lita-Mari sopimukseen halusi ja saikin. Mikäli Sampan ura katkeaisi jostakin syystä ennen aikojaan, niin sopimuksen edut säilyisivät ennallaan. Ainahan voi sattua jotakin yllättävää. Sairastumisia, tai loukkaantumisia, tai juoksu ei vain jostakin syystä kulkisi. Samppaa ei saisi heittää omineen syrjään ilman mitään korvauksia. Sopimuksessa oli myös pykälä doping aineiden käytöstä. Mikäli todettaisiin dopingin käyttöä, sopimus raukeaisi välittömästi. lita-Mari vaati pykälään lisäyksen, jossa ehdottomasti kiellettiin moisten aineiden tuputtaminen, tai salaa syöttäminen. Mikäli Sampan lahjakkuus ei enää riittäisi kilparadoille, niin mitään lisäaineita ei saisi käyttää suorituskyyvyn kohentamiseen, vaan Sampalle maksettaisiin sopimuksen mukainen eläketurva ja annettaisiin mahdollisuus palata kotikonnuilleen. Sopimus tehtiin ja paperiin pantiin arvovaltaiset nimet alle ja niin alkoi Samppa Ilveksen urheilijaura. Aluksi kilpailutoimintaan tutustuttiin piiritasolla. Sampalle selvitettiin kilpailun perusasiat. Liian aikaisin ei saanut lähteä, radalla piti pysyä koko matkan ajan ja tulla ensimmäisenä maaliin. Tällaiset asiat Samppa omaksuikin varsin nopeasti. Varsinkin, kun mummo oli mukana ja selitti jutut tutulla tavallaan. Samppa olikin uuttera urheilija ja osallistui kaikille neljääsataa metriä pidemmille juoksumatkoille ja poikkeuksitta voitti jokaisen kilpailun. Paikallinen urheiluseura Ruuhisuon Mahti (Ru Ma) olikin varsin tyytyväinen uusimpaan jäseneensä. Tietyistä syistä Sampan profiilia pidettiin kuitenkin alhaalla, eikä Samppa osallistunut suurempiin kansainvälisiin kilpailuihin. Olihan tulossa Olympiavuosi ja maassa oli nyt juoksija, joka toisi mainetta ja kunniaa valtakuntaan ja urheilupomoille. Taitavasti taktikoiden maineen ja kunnian määrää voisi vielä kasvattaa ja yleensähan maine ja kunnia näkyi jollakin tavoin myös pankkitileillä. Ru Ma halusi kuitenkin Sampan Suomenmestaruuskisoihin, sillä pitihän Sampalle saada kansainvälisesti hyväksytty tulos, jotta meriitti riittäisi suurkilpailuunkin. Sampan voitettua kaikki neljääsataa metriä pidempien matkojen mestaruudet, hän päätyi väistämättä myös lehdistön haastateltavaksi.

Iltapäivälehden urheilutoimittaja Susanna Helkiä johdatti haastateltavansa ja tämän isoäidin Kalevan kisojen pitopaikan Lappeenrannan sataman kahvikioskin pöytään ja tarjosi Sampalle keltaisen virvoitusjuoman. Mummulle kelpasi kahvi ja pulla. Käynnisti sitten sanelukojeensa ja alkoi kysellä Sampan urasta ja menneisyydestä. Samppa vastaili hyvin yksituumaisen yksitavuisesti, koska hieman vierasti tuntematonta kyselijää. Iita-Mari koetti alkuun hieman avustaa haastattelussa, mutta Toimittajan torjuttua muutamaan otteeseen tarjottu apu, mummo keskittyikin kahviinsa. Paljoa ei haastattelu tuntunut antavan, kunnes Susanna keksi kysyä kielletyistä aineista urheilussa. -Oletteko te koskaan kokeillut, tai harkinnut käyttää kiellettyjä aineita? toimittaja uteli. - Olehan mie yhen kerran. Samppa totesi ykskantaan. Toimittaja aisti nyt iskeneensä uutisten kultasuoneen ja jatkoi tiedusteluaan. -Olette siis käyttänyt...Haluatteko kertoa tarkemmin? -En halua, Samppa kivahti. - Voitte te nyt kertoa...Yritti toimittaja hunajaisella äänellään, mutta Samppa vain mutristi suutaan ja laittoi pitkät lihaksikkaat käsivartensa rinnan yli ristiin ja vaiken. Susanna vilkaisi anovasti Iita-Maria, joka totesi. -Nyt se ei kyllä puhu enää mitään. Kun Samppa menee tuon näköiseksi, niin siltä on turha mitään kysellä. Pihaustakaan ei tule. Mielellään Susanna Helkiö olisi onkinut lisää aineistoa juttuunsa, mutta sanelukojeen nauhalla oli lahjomaton todiste ja se olisi hänen riemuvoittonsa uutisankkureiden karussa kilvoittelussa. **URHEILIJALUPAUS MYÖNTÄÄ KOKEILLEENSA KIELLETTYJÄ AINEITA !** Kirkuivat iltapäivälehden lööpit markettien tuulikaapeissa, kioskien ikkunoissa ja katujen varsilla. Kaikki sopimukset Sampan suhteen purettiin tylästi ja kyselemättä. Samppa palasi takaisin Ahamanvaaraan mummonsa kera ja arkinen elämänrytmi palautui ennalleen. Ei Samppa osannut pohtia outoa vaihetta elämässään, oli vain tyytyväinen päästyään takaisin tuttuihin ympyröihinsä. Eikä mummokaan näyttänyt Sampan mielestä panneen pahakseen tilanteen palautumista ennalleen. Muutama päivä ehti kulua, kun mummosta tuli asiaa kirkonkylälle ja Samppa kiepautti kiikkustuolin selkäänsä. Olipa taas mukava päästä hieman matkanpäälle verryttelemään jalkojaan. Ei Iita-Marillakaan isompaa asiaa ollut, kävipä vain pudottamassa postilaatikoon kirjeen. Kirjeen osoitteena oli eräs tunnettu asianajotoimisto pääkaupunkiseudulla. Oli tullut aika haastaa toinen sopimusosapuoli käräjiin sopimusrikkomuksesta. Urheilutoimittaja Susanna Helkiö tunsu rinnassaan kipeän pistoksen. Oliko hän tärvellyt uutisellaan kenties lupaavan urheilijauran? Samppa Ilveksessä oli jotakin, mikä ei oikein sopinut vilppikonstin käyttäjään. Ja ehkäpä Samppa Ilveksestä voisi vieläkin tehdä uutisen. Susanna etsi Sampan osoitetiedot ja päätti matkustaa Kassarajärvelle. Iita-Mari ei ollenkaan ilahtunut yllättävästä vierailusta, mutta Susanna ei siitä masentunut. Hän oli matkustanut pitkän matkan saadakseen vastauksen kysymykseen. Mitä kiellettyä ainetta Samppa oli kokeillut ja milloin. - Se oli Sampan kouluaikana. Poika kävi tuota Rapuvaaran ala-astetta kymmenen vuotta. Kerran olivat kylän pojat vohkineet kotoaan tupakan ja onnistuivat houkuttelemaan Sampankin kokeilemaan. Iita -Mari paljasti Sampan synkän salaisuuden. - Sampan isä oli tarkoin kieltänyt poikaa kokeilemasta moista ja antoi pojalle sellaisen läksytyksen, ettei sen jälkeen ole Sampalle tullut mieleenkään yrittää toista kertaa. Samppaa asia jäi painamaan niin, ettei se halua siitä puhua, eikä puhuttavan. Jälkeenpäin esiin tulleita tarinaan liittyviä seikkoja: Iltapäivälehti oikaisi kiellettyjä aineita käsitelleen uutisensa ja antoi potkut aiheen uutisoineelle toimittajalle. Iita-Marin asia ei koskaan edennyt käräjiin asti. Sopimuksen osapuolet totesivat sopimuksen pitäväksi ja väärinkäsitykseen perustunut purkuyritys mitätöitiin. Samppa ei koskaan palannut kilparadalle ja jäi asustelemaan mummonsa kanssa Ahamavaaraan. Sopimuksen edellyttämä eläke ei suuren suuri ollut, mutta antoi mukavan turvan sekä Sampalle, että Iita mummulle. Korkeaan ikään asti Iita-Mari asusteli kotitilallaan ja kun terveys vihdoinkin alkoi reistata. Sampan edunvalvoja palkkasi sopimuksen

mukaisesti avustajan Sampalle. Avustajan paikkaa haki tosin vain yksi henkilö, joka myös tehtävään palkattiin. Hakija oli pääkaupunkiseudulta joku naispuolinen entinen urheilutoimittaja, joka muuttikin vakituisesti asumaan Ahamanvaaraan Sampan ja Iita-Marin kanssa. ____